

SR(L)

Sr(l) sesi temel alınarak târih boyunca çok sayıda sözcük üretilmiş. Tahmin ediyorum, bu ve diğer seslerin çıkış kaynağı insan bedeni... İlk insan Âdem, vücudunu *mihver* kabul edip “çevresindeki dünyayı” bedensel özellikleriyle tanımlamış.

Nesnelere ve olgulara kendisiyle ilgili özelliklerden hareket ederek isimler vermeye başlamış. “Âdem’e isimlerin öğretilmesi” mutlaka belli bir sıra içinde olmuştur.

Önce ‘ağız’, ‘burun’, ‘saç’ gibi temel bedensel organların adları ve sonra beslenen bitkilerin, meyvelerin... Hayvanların, kuşların veya böceklerin...

S’nin yanında yer alan *R* sesi ağız, şive farklılıklarıyla çok çabuk *L* olabiliyor. *SR* ama aynı zamanda *SL*. Veya tersi (vice versa)...

Sır > giz, gizemli; *Sel* > su, akıntı; *Sal* > suyun üzerinde akan veya suyla birlikte hareket eden; *Sulak* > sulu olan; *Sar* > bir şeyi sarmak; *Sarı* > Sarı renkte, sarı şeyin renginde, sarılanın renginde.

Sur > çevrili alan, *Sure* > bir bahçe, alan, bölüm, güneş, yuvarlak bir daire; > *Sar*, *Ser* > baş, lider, kafa, reis, soğan, sarımsak...

Araya sesli harflerin girmesiyle anlam farklılaşması oluyor.

Ser > ‘baş’ anlamında ama, aynı zamanda ‘gizem’, ‘sır’, ‘gizli olan’, ‘saklanmış olan’...

Ser verip sır vermeyen Server Baba...

*Seer, 'gören' demek... 'Gören bir baş' ...
'Gören bir lider', 'Gören ermiş bir
kişi' ...*

Halk arasında söylenen darb-ı mesel anlamlıdır: "Görmemişin oğlu olmuş *bu şey nedir yaa*, diye hayıflanmaya başlamış".

*Seer, öyle de olsa gören, böyle de
olsa...*

Somut görsellikten, bin yıllar içinde beyin hücrelerinin gelişmesiyle birlikte soyut görselliğe geçme olayı.

Seer, bilgili kişi anlamında... Bilgiyi tecrübe etmiş kişi...

Tekrar, tekrar kafasına veya zihnine bilgi üflenen... Araplar bu olguyu "urf" sesiyle betimlemişler, biz "üf" demişiz.

Kafasına üflenen veya püflenen insan. Üfleme fiilinden isim yapılarak "ârif" denmiş.

Ârif, kendisine üfleme yapılan ve bu nedenle diğerlerinin göremediğini gören kişi demek. Üflendiği için gören...

Kuşkusuz, üflenmeseydi göremeyecekti.

Sırruhû, Hû'nun gözüyle bakan anlamında. Çoklu anlama müsâit...

*Hû'nun sırrına / sırlarına vâkıf olan kişi... Hû'nun gözünü açtığı kişi...
Hû'nun kendisine aktardığı bilgi sâyesinde olguları kalp gözüyle değerlendiren kişi...*

“Sırruhû” bir lider, gizemli biri, zihnine tekrar tekrar üfleme yapılarak *urf* bilgisi aktarılan.

Siir, süt anlamında... Gizli bir yerden gelen mâyî, sıvı... Beyaz renkli bir cisim...

Siir süt demek ama aynı zamanda “bilgi” ... Sütün nasıl meydana gelmiş olabileceğine ilişkin, getirilen çok sayıda bilgisel açıklama...

Siirt şehir adı, *siir* ile ilgili... *Süt’ün memleketi* demek...

Süt’ün ama aslında gizemli *urf* bilgisinin. Tekrar tekrar sağılan *sütün* veya tekrar tekrar gerçekleşen semâvî *üflemenin*...

İnsan beyni, fiziksel dünyanın somut olgu ve süreçlerini soyutlaştırarak “lâhûti hâle” getiriyor. Evet sağılan süt bizi besliyor, süt kutsal ama *süt* denen bu sıvı nereden geliyor...

Sütün kaynağı ne... Geriye, geriye... İnsanoğlu çok daha gerilere gidiyor ve çözümü semâya çıkmakta buluyor.

Süt, su’dur, su yağmurdur, şimşektir veya ateştir, diyor.

Sütün kaynağı gökyüzü ve semâlar olduğuna göre orada ‘Bir’i” var, bize suyu ve sütü o gönderiyor, diye düşünüyor.

İnsan’ın Tanrı’nın varlığını idrâk etmesi zor değil. Bu düşünce şurada, burada kimi kişilerin korku temelli yargılarına dayanmıyor.

Târih boyunca birbirlerini hiç tanımayan kitlelerin zihninde gelişen kollektif bir bilinç... Kollektif bir algılama. Zihnin başka bir şekilde düşünmesi, değerlendirme yapması mümkün değil.

Siir, süt'ün bir torbada, torbacıkta tutulmasıyla ilgili. O torbaya *esir* deniyor. *Siir*'i tutan kap.

Siir, *seer*, *esir* sözcüklerinin anlamları birbirinin içine geçiyor, "anlam yumağı" haline geliyor.

Birbirine akraba olan bir oba'nın üyeleri gibi. *Siir* ve yakın türevleri "yaratma" ve "yaratılma" olgusunu betimleyen bir *sûre* oluyor.

Onu betimleyen bir *daire* veya *çerçeve*. *Esir*, 'tutsak' anlamında. Bir torbaya, bir kapıya, bir baş'a, bir hân'a bağlanmış olan. Onun emrinde olan...

O *git* derse giden ve *dur* derse duran...

Esir bir 'köle' ama aynı zamanda 'tutsak' olan herhangi bir şey...

Örneğin 'süt' veya Tanrı'ya bağlanmış olan bir 'velî'...

Çevremize geniş açıdan baktığımızda 'tutsaklığın' evrensel bir kânun olduğunu görüyoruz.

Karı-koca birbirlerinin tutsakları, *süt* ve *su* onu koruyan haznelerin; yıldızlar Samanyolu galaksisinin ve galaksiler ise Kara Enerji'nin, yâni Tanrı'nın...

Tanrı'nın güzel isimleri 99'la sınırlı değil... "Kara Enerji" benim lügatimde "O" demek.

Siir adı verilen ‘beyaz su’ veya ‘süt’, onu pastörize ve homojenize edip piyasaya sunan şirketin adıyla birlikte anılıyor.

“HalkSüt”, “AkSüt”, “ÇeşmiGül”; “Çınar” gibi...

Bu markalar o sütü hangi firmanın, hangi fabrikanın ürettiğini gösteriyor. Bu yüzden daha çok güvendiğimiz firmaların ürünlerine yöneliyoruz.

Demek ki bir “süt/su” var, bir de onu üreten/yaratan melce, kaynak, merkez, fabrika veya şirket...

Çınar markasını ele alalım. Bakkala gittiğimizde *bana Çınar sütü verirmisin* diyoruz.

Suların ve sütlerin kaynağı yağmurlar olduğuna ve yağmurları da Tanrı yağdırdığına göre dünyasal nitelikteki bütün sütlerin mebedeği Tanrı.

Bütün sütler *Tanrı markasına* sâhip ve bizim bunu bir şekilde belli etmemiz gerekiyor.

Siir’e Aser diyoruz. A harfi Allah’ı temsil ediyor. *Tanrı’nın sütü* demek veya *Tanrı’dan gelen...*

Aser > “Sütün ve suların sâhibi olan O”.

Aser içinde besleyici özelliklere sâhip zengin minarellerle yüklü koyu bir sıvı.

Su olmanın ötesinde... Bal gibi, pekmez gibi kıvamlı bir nesne... Damlayarak akan...

Siir belki ineğe ait ama *Aser* başka bir

süt. İnsanlarımız ona *Âzer Balı* demişler. Sarı renk hâkim olmasına karşın, az-buçuk yeşile de çalıyor.

Beyaz, sarımtırak veya göğermeye başlamış...

Bu sütü, Aser olarak tanımlıyoruz. İlginç bir füzyon çıkıyor ortaya: *Siir* sütü ve *Aser* balı...

Süt ve bal birbirine karışıyor. Süt ama bal... Veya bal ama süt...

Azer / Aser 'süt-bal' karışımı ilginç bir şey. İnsanlarımız, Tanrı'nın ihsânı olan bu kıvamlı nesneyi aziz ve kutsal bilmişler şehirlerine, yurtlarına, ülkelere ad olarak vermişler.

Aser, eğer *ben* isem aynı zamanda köyüm, kasabam, şehrim ve ülkemdir diye bakmışlar. Can bağı *Aser*'in "Azer Bag-ı Cân'a" dönüşmesi böyle bir hikâye.

Aser, süt/su anlamında ama, aynı zamanda 'ateş' demek.

Su, süt ve bal 'ateş'in ürünleri...

Suyun ve *sütün* şimşeklerin ürünü olduğunu biliyoruz. Fakat, *Bal*'ın ateşle ilgisi ne... Evet, o da bir şekilde, 'sıcaklıkla' ilgili...

Arıcılık yapanlar bilir, kovanın içi yaz-kış 35 derece ve vücut sıcaklığına neredeyse eş değerdedir. Tanrı'nın sıcaklığı şimşekler ve yıldırımlarla temsil edilirken insan ve arıların sıcaklığı çok daha mütevazı, 35-36 derece...

Bal bu sıcaklığı bulamazsa şekerlenir...

Bal, olması gereken aktif suhûleti içinde kaldığı sürece “baldır” veya “ballı-süt...”

Aser kelimesi siir’i, sütü, balı, suyu yaratan veya üreten bir melce anlamında... O melce, Tanrı... Asurlular’ın, Asur halkının Tanrı’sı... *Asurlular*, “Aser’e inanan insanlar” mânâsında....

Aser > suyu ve sütü gönderen O....

Aser > sare’yi, sarı’yı, balı, yeşili gönderen veya bu ürünlerin sahibi olan O...

İnsanoğlu düşünüyor, *siir* veya *sare*’nin yaratılması için bulutların karması, çarpışması, yıldırımların düşmesi veya şimşeklerin çakması lazım...

O halde *siir* denen süt sadece *Aser*’e bağlanamaz. Onun yanında bir de dişisel *Aser* olmalı.

Aser ve *Asere*... *Aser* ve *Aşûre*... Ve kuşkusuz, bir de “İşret”...

Su, süt ve bal hareketlenmiş, üretmeye başlamıştır artık... Tanrı’dan Tanrıça kavramına, Tanrı-tanrıça birlikteliğine ve bu ilâhlara binlerce isim veya sıfat yakıştırma sürecine...

Âser varsa mutlaka *Esere* de vardır, düşüncesi ilâhî nitelikteki yaratma olgusunun dünyevileştirilmesiyle sonuçlanır ve bu anlayış binlerce yıl devam eder.

Ta ki Peygamberimiz gelinceye kadar. Böylece *Aser* eril ve dişil olma konumundan kurtarılarak tekrar “O” konumuna yükseltilir.

El-Lah > “O, Yukarıdaki Yaratıcı”, “O, Şâni Yüce olan Yaratıcı” ... Ne eril, ne de dişil... Niteliği hakkında hiçbir bilgiye sâhip olmadığımız.

Kuran’da geçen “*Vel asr, innel insâne le-fî husr*” âyetini şöyle anlıyorum:

“Asr’a gelince... Biliniz ki, insan zarar-dadır”.

Siir, Seer, Aser, Asur ve Sur sürelliğini dikkate almadan ‘basma kalıp bir tercümeyle’ yetinemeyiz.

Arapça gramer kâidelerinin ötesine gitmek, daha geniş bir çerçeveden bakmak zorundayız.

Evet *zaman* anlamı da var, ama o *zaman* bizim anladığımız ve günlük hayatta dile getirdiğimiz değil.

Zaman, Tanrı anlamında veya ondan göçertilen *Ruh* demek.

Rûhun yeryüzüne indiği zaman dilimi...

Yıldırımın toprağa düşüp kaybolduğu o kısa süre...

Kimi toplumlar ona 100 yıllık bir süre biçmişler ama bana göre sadece *bir nesli* tanımlıyor. Ortalama 25 yıl...

SR(L) sesi ve ondan üretilen “kök kelimelerin” anlamı giderek çeşitleniyor: Su, sel, süt, bal, yeşil, Tanrı, ruh, zaman, yüzyıl, nesil, beyaz, ışık, nur, aydınlık...

Siir’den *Kesir*’e geçelim.

Bozulmuş süt anlamında. Süt ama

farklı... Sıcakta kalmış, kesilerek bozulmuş olan süt.

Anadoluda kısaca “kesik” denir. *Kesir* ile *Kesik* aynı anlamda.

Muhteviyatı, kimyasal yapısı değişmiş olan süt. İçinde sarı su ve parçalı süt parçacıkları bulunan...

Lorlaşmış süt... *Kefir* onun bir başka versiyonu, maya katılarak ekşitilmiş olan biçimi.

Süt ve karıştırları > Kesir/Kefîr/Kesik...

Şunu anlamamız gerekiyor, bir *Süt* var ve bir de *Kesir*...

Siir dişil bir nesne ve *Kesir* eril... *Süt* tatlı, *Kesir* ekşimtırak. *Kesir*, yaratan O... *Süt*, besleyen O.

Kesir kelimesi zaman içinde değişik varyantlara sâhip olmuş. Katır, Ketir, Khıdır, Kadir, Kudret sözcükleri bir taraftan ve Kaysir, Kayser, Kayseri diğer taraftan...

Khıdır sözü Hıdır, Hadar, Hadra ve Hızır kelimelerine dönüşmüş. İnce ayrıntıları bir kenara koyarak belirtelim ki, bu sözlerde üç anlam ön plana çıkıyor: (1) Baş / lider olmak, (2) su, süt, bal ve (3) yeşillik...

Baş, *su* ve *yeşillik* yaratılış felsefesinin temel kavramları... Ölümsüzlük, sonsuzluk, Tanrı, ruh, Tanrı’dan gelen *urf*, *irfân* veya *üflemeler*...

Zaman içinde *Kesir* sözcüğünün *su-süt-bal* olmaktan çıkıp Hızır’a, Veli insan’a,

Bâlî'ye, Vâli'ye dönüştüğünü görüyoruz.

Bu insanlara 'Gezer' veya 'Abbas' deniyor. Tanrı'nın dostu olan velîler...

Tanrı'ya esir olmuş, kendisini Tanrı'ya kaptırmış... Tanrı'ya âşık...

Ascea... Batılılar *Ascetic* veya *Essetik*, demişler...

Biz *Aski'*ye veya *Eski'*ye dönüştürmüştüz. *Eski-Baba*, *Eski-Sahar* örneklerinde olduğu gibi...

Eski, *Aski* ama aslında *Âşık*... Kendisini kaptırmış olan biri...

Aslında *ascea* 'baba' demek...

Baba-baba gibi bir anlam çıkıyor ortaya....

BabaEski, ikilemeli bir sözcük. Hristiyanların ve Müslümanların diliyle ifâde edilen bir Kesir veya Bâlî.

*SR'*nin *SK* sesiyle dillendirilmeye başlanması "sıçrayan", "hoplayan", "saldıran" anlamlarının ortaya çıkmasına yol açmış.

Dünyanın bir bölümünde yaşayan insanlar, örneğin *Semitik* toplumlar *Khidir*, *Katar*, *Katre*, *Hıdır*, *Hızır* kelimeleriyle su ve yeşillik anlamına vurgu yaparlarken Hint dünyası, Tibet, Orta Asya toplumları aynı olguya *Skanda* sesiyle karşılık vermişler.

Siir denen sütü, *Siic* ile veya *Secaat* ile ilişkilendirmişler.

“Merdi kıpti şecaat arz edeyim derken *sirkatin* söylemiş” ...

Bu ve benzeri deyişler çift anlamlı.
Hem o, hem de bu anlama geliyor...

Skanda ‘velî insan’ demek. Hani, günlük hayatta, “lâfı fazla uzatıp vaaz veren” kişilere “sıktı” deriz ya...

İlginçtir, *Skanda* sözünden hareketle târihî süreçte kimi Müslümanlar İskender’i “veli” makamında görmüşler...

Skanda’yla birlikte, bu kez *SK* sesinin varyantlarıyla karşı karşıya kalmışız.

Saka (sucu), sukha (zevk, kolaylık, neşe veya mutluluk), sâcî (ermiş kişi); seciye (meziyet), sakal, usku, aska, aşka, uskup, üsküf, sakif, sakip, sakıp, şekip, sâî...

İskender sözünü, ‘Hızır’, ‘Veli’ veya ‘Hadra’ anlamında ele alabiliriz.

Bazı sûfi cemaatleri Hadra’yı Tanrı’yla bütünleşmek için gerçekleştirilen “zikir halkası” olarak anlamışlar.

“Ya Hayy” sözüyle eğilip doğrularak ve aynı zamanda dâire şeklinde dönerek Tanrı’ya olan bağlılıklarını, aşklarını dile getirmek istemişler.

Hadra adlı web sitelerinde açıklıyorlar: “Hadra, sallanmak demektir veya sula-mak. Tanrının el-Bâri, *Yaratan* sıfatının idrâk edilmesi ve bu idrâk ile kendinden geçerek, nefsin veya benliğin yok edilmesi” ...

Seer, Esir, Kesir, Kisra veya İskender veya Usku...

Usku-Dâmâ... Usku-Dâr... Usku-Dharâ...

Bir dere veya şelâle gibi akan lâhûtî bir aşk çeşmesi...

Üflenmiş *Urfî* veya *İrfânî* bilgiyi insanlara akıtan ve böylece onları aydınlatan...

Üsku-Dar, “sular seller gibi akan, der-yadeniz, yüce bir insan” demek...

Bu deyişlere dolaşımda bulunan günlük anlamların dışına çıkararak bakalım.

Usku, Asoka, Âsıkî, Eski, Oski... Babski...

Edirnekapı, Ayvansaray semtinde *Molla Aşkî Camii* ve sokağı vardır.

Aslı *Âşikî* ama tabelalara böyle yazılmış. Kast edilen “Âşık-Molla” veya “Dârâ-i Usk” ... Veya “Askender” veya “Bâli-i Kesîr...”

Süt, su, bal, nehir, deniz veya okyanus... Yaratılışın hammaddeleri olan bu nesnelere Tanrı'nın velîsi, yakın dostu Âşık babanın, Eski Baba'nın, Hızır'ın, İskender'in, Üsküdar'ın, Eskişehir'in veya Al-Pullu'nun sıfatları haline gelmiş veya getirilmiş.

“Helal olsun sana... Ağzından bal akan Tezveren Babam”

Aslında *süt, su, bal gibi* olma betimleyici sıfatları bütün insanlığa ait ama Tanrı'ya yakın değerlendirildikleri için en çok da Hızıra, Skandar'a, Bâli'ye, Vâli'ye, Velîye ve onların takipçilerine lâayık görülmüş.

Öyle anlaşılıyor ki Skandarlık, Uskuluk,

Kesirlik, Esirlik veya Kistrâlık yolu, Katar adı verilen Kulübe'nin, Kamelya'nın veya Çile çekme hücrelerinin içine girip orada Tanrı'yla bir olmaktan geçiyor.

Kendisini her yönüyle Tanrı'ya adayan molla, tek odalı hücrelerinde "bir tanrı-çayı", "yeryüzünü", "tüm yaratılmışları" veya "insanlığı" temsil ediyor.

"Bütün insanların ve yaratılmışların adına ben seninleyim", yaklaşımı...

Bu düşün, "aslında ben, sen neysen oyum" demek.

Yahudiler ve Hristiyanlar da, Hint felsefesinin bir izdüşümü olarak, "Allah, insanı kendi sûretinde yarattı" söylemine sarılmışlar...

Ve bizim mahalledeki *sırruhû* sözü... Bu deyişten "O'nun sûreti veya kopyası" anlamını çıkarmak dahî mümkün.

Bu tür anlayışlar ve yorumlar İslâmiyetle ilgili değil... Ses çıkarılmamış, *düzelir inşaallah* denilerek tarihsel gelişmenin seyrine bırakılmış.

Mevlevîlerin başlarına sembolik olarak giydikleri "sikke" Hazreti Âdemi temsil ediyor.

O aynı zamanda Sri Lanka adasındaki Râhun Dağı'yla ilgili...

Râhun Dağı, "Ruh'un dağı" anlamında...

Sri Lanka'lılar ona *Âdem Zirvesi* adını vermişler.

Kâinat veya insanlar yaratılırken rûhun

ilk kez o dağa indiği düşünülüyor. *Kim, kaç kişi, ne zamandan beri böyle düşünüyorlarmış,* diye sormayın...

Bu soruların önemi yok. Sonuç önemli... Bu görüşlerin derin etkileri olmuş ve insanlar *sikke* adını verdikleri uzun külâhı başlarına takke olarak takmaya başlamışlar.

Kızıl veya kahve renkli olması, “topraktan gelindiğine” ve Âdem peygamberin “siyah derili” olduğuna işâret.

Etrafında yeşil bir sarık, kuşak sarılı.

Niçin mavi değil veya mor... Siyah sarık da olabilirdi, fakat yeşil renk tercih edilmiş.

Yeşil doğumun rengi, üremenin, çoğalmanın... Yağmurların getirdiği bereketin... Kesir’in, Keser’in, Gezer’in, Sikkenin veya Âdem peygamberin dünyaya bereket getirmesinin...

Su-süt-bal bütün yeşilliklerin temeli olarak değerlendiriliyor.

Su, süt (ve etrafa savrulan gazlar) olmasa evren varlığını sürdüremezdi. Yeşil sürekliliğin, sürdürülebilirliğin simgesi.

Kesîr, kasar, kaşar veya süt çok çabuk yeşile döner. Kaşar peynirini ambalajına koymadan bir hafta buzdolabında tutalım hemen göğerdüğünü, yeşile döndüğünü görürüz.

Bekleyen su, süt göğेरir, yeşillenir, yosun tutar. Su ve sütün göğermesi Tanrı’nın ezelî kânunudur.

Su/süt beyazdır ama, gizli bir şekilde içinde yeşil rengi de barındırır.

Beyaz süt ve kırmızı bal, yeşil rengin öncülüdür, habercisidir.

Görüyoruz ki, $SR(L)$ 'nin HDR sesine dönüşmesi bedensel süreçlerin gözlenmesiyle ortaya çıkan bir sonuç...

$SR(L)$ 'yi anlayabilirsek şifre çözülür. Kelimeler merâmımızı dile getirmek için var. Bazı konularda anlaşıyorsak nedeni, onlara farklı anlamlar yüklüyor olmamız.